

TARCICA	NORMA BRANŻOWA		BN-77 7111-26
	Tarcica iglasta do produkcji podłóg kontenerowych		
			Grupa katalogowa IX 21

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest tarcica obrzynana produkowana z drewna drzew iglastych przeznaczona do produkcji podłóg kontenerowych, w dalszej części normy zwana tarcicą.

1.2. Nazwy i określenia

1.2.1. Wady drewna - wg PN-66/D-01000.

1.2.2. Nazwy i określenia tarcicy - wg PN-75/D-01001.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Podział. W zależności od rodzaju drewna, tarcicę dzieli się na:

- sosnową (So),
- świerkową (Sw).

2.2. Przykład oznaczenia tarcicy sosnowej (So) przeznaczonej do produkcji podłóg kontenerowych o wymiarach 38 X 125 X 3,1:

TARCICA NA PODŁOGI KONTENEROWE So - 38 X 125 X 3,1
BN-77/7111-26

3. WYMAGANIA

3.1. Wilgotność drewna. Wilgotność tarcicy nie powinna przekraczać 25%. Za zgodą stron dopuszcza się inny procent wilgotności.

3.2. Wymiary

3.2.1. Wymiary nominalne. Podane w normie wymiary nominalne tarcicy dotyczą drewna o wilgotności 15% w stosunku do masy drewna zupełnie suchego. W przypadku innej wilgotności drewna należy uwzględnić nadmiary na zeschnięcie wg PN-57/D-03003.

3.2.2. Wymiary i odchyłki - wg tabl. 1.

Tablica 1

Wymiary			Odchyłki		
grubość	szerokość	długość	grubość	szerokość	długość
mm		m	mm		m
38	100	powyżej 2,5 ¹⁾	+ 1,0 w dowolnej liczbie sztuk w partii	+3,0 w dowolnej liczbie sztuk w partii	+0,02 w dowolnej liczbie sztuk w partii
	125 150		-1,0 najwyżej w 20% sztuk w partii	-2,0 najwyżej w 20% sztuk w partii	-0,02 najwyżej w 20% sztuk w partii
Za zgodą stron dopuszcza się tarcicę o innych wymiarach niż podano w tablicy					
¹⁾ Dla tarcicy o długości powyżej 2,5 m dającej co najmniej dwa wyrzynki o długości 1850 i 550 mm z możliwością stosowania redukcji w miejscach występowania niedopuszczalnych wad.					

3.3. Jakość

3.3.1. Podstawy do określenia jakości. Jakość tarcicy należy określać na podstawie rodzaju, liczby, rozmiaru i stopnia nasilenia wad drewna oraz wad obróbki występujących na gorszej płaszczyźnie sztuki

3.3.2. Słistość. Szerokość przyrostów rocznych powinna wynosić nie więcej niż, dla:

- sosny do 5 mm,
- świerku do 3 mm.

Zgłoszona przez Zjednoczenie Przemysłu Tartaczno i Wyrobów Drzewnych
Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Tartaczno i Wyrobów Drzewnych dnia 18 kwietnia 1977 r.
jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 stycznia 1978 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 12/1977 poz. 42)

3.3.3. Charakterystyka jakości tarcicy wg wad drewna - tabl. 2.

Tablica 2

Nazwa wady drewna wg PN-66/D-01000			Dopuszczalny rozmiar występowania wad	
			Sw	So
Sęki	zdrowe, zrośnięte	okrągłe, owalne i podłużne	a) na płaszczyznach dopuszczalne o średnicy do $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ grubości sztuki w liczbie do 2 sęków na 1 m długości b) na bokach - niedopuszczalne	
		skrzydlate (liczone parami)	a) na płaszczyznach dopuszczalne obejmujące pas nie szerszy niż $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{2}$ szerokości sztuki w liczbie do 2 sęków na 1 m długości b) przechodzące na boki - niedopuszczalne	
	nadpsute, częściowo zrośnięte	okrągłe, owalne i podłużne	a) na płaszczyznach dopuszczalne o średnicy do $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{2}$ grubości sztuki nieprzechodzące na krawędzie w liczbie do 2 sęków na 1 m długości b) na bokach - niedopuszczalne	
Pęknięcia	nieprzechodzące na płaszczyznach	proste	dopuszczalne o głębokości - do 2 mm, na całej długości sztuki - do 8 mm, o łącznej długości do $\frac{1}{3}$ długości sztuki	
	czołowe	jednostronne	dopuszczalne o głębokości do $\frac{1}{2}$ grubości sztuki i o łącznej długości do $\frac{1}{3}$ długości sztuki	
dwustronne		dopuszczalne na obu czołach, o łącznej długości do 100 m		
Zabarwienia	sinizna i zaszarzenie		dopuszczalne, zanikające przy struganiu	
	brunatnica i podobne zmiany barwy		niedopuszczalne	
Zgnilizna	twarda		niedopuszczalna	
	miękką			

cd. tabl. 2.

Nazwa wady drewna wg PN-66/D-01000		Dopuszczalny rozmiar występowania wad	
		Sw	So
Wady budowy drewna	skręt włókien	dopuszczalny, przy odchyleniu włókien od podłużnej osi sztuki do 20 mm na 1 m długości sztuki	
	rdzeń	niedopuszczalny	
	pęcherze żywiczne, zakorki	dopuszczalne o długości do: 50 mm szerokości do: 10 mm i głębokości do: 10 mm w liczbie 1 sztuki na 1 m długości	
Chodniki owadzie		niedopuszczalne	
Zranienia	zabitki	dopuszczalne o długości do 50 mm i szerokości do 10 mm, w liczbie 1 sztuki na 1 m długości	
	uszkodzenia od pocisków i odłamków metali	niedopuszczalne	
Wady nie wymienione w tablicy są niedopuszczalne.			

3.3.4. Charakterystyka jakości tarcicy wg wad obróbki - tabl. 3.

Tablica 3

Nazwa wady obróbki	Dopuszczalny rozmiar występowania wad
Oblina	dopuszczalna wzdłuż jednej krawędzi, o łącznej szerokości do $\frac{1}{2}$ grubości sztuki
Krzywizna i wichrowatość, falistość rzazu	dopuszczalne w granicach dopuszczalnych odchyłek grubości i szerokości ustalonych dla nominalnych wymiarów
Rysy z przetarcia	dopuszczalne zanikające przy struganiu
Nierównoległość płaszczyzn i boków	płaszczyzny powinny być wzajemnie równoległe, bloki powinny być prostopadle do płaszczyzn, odchylenia od równoległości powinny mieścić się w granicach dopuszczalnych odchyłek grubości i szerokości
Nieprostopadłość czoł	niedopuszczalna

3.4. Cechowanie. Na płaszczyźnie każdej sztuki tarcicy, mniej więcej w połowie długości, należy umieścić

czytelny napis podający długość w metrach i szerokość w milimetrach. Na co pięćdziesiątej sztuce w partii na czole lub w przypadku braku miejsca na jednej z płaszczyzn tuż przy czole tarcicy powinien być umieszczony w sposób trwały znak producenta.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Tarcicę dostarcza się bez opakowania.

4.2. Przechowywanie. Tarcica powinna być przechowywana zgodnie z zasadami podanymi w Instrukcji nr 18/Tp-65.

4.3. Transport

4.3.1. Wymagania ogólne. Tarcicę należy układać na środkach transportowych stosownie do podziału wg 2.1. Poszczególne rodzaje powinny być w sposób widoczny oddzielone od siebie przekładkami.

4.3.2. Transport kolejowy i samochodowy - ułożenie i zabezpieczenie ładunku powinno być zgodne z obowiązującymi przepisami PKP.

5. BADANIA

5.1. Rodzaje badań

- a) sprawdzenie rodzaju drewna (2.1),
- b) sprawdzenie wilgotności (3.1),
- c) sprawdzenie wymiarów (3.2),
- d) sprawdzenie jakości wg wad drewna i wad obróbki (3.3),
- e) sprawdzenie cechowania (3.4).

5.2. Przygotowanie do badań. Tarcica do badań powinna być rozsortowana wg rodzajów drewna, wymiarów szerokości i długości. Do każdego stosu powinien być zapewniony swobodny dostęp. Stosy powinny być osłonięte przed bezpośrednim promieniowaniem słonecznym i opadami atmosferycznymi.

5.3. Pobieranie próbek do badań. Badaniom wymiennym w 5.1 należy poddać każdą sztukę.

5.4. Opis badań

5.4.1. Sprawdzenie rodzaju drewna przeprowadza się przez oględziny nieuzbrojonym okiem.

5.4.2. Sprawdzenie wilgotności należy przeprowadzać zgodnie z PN-69/D-04100 metodą elektrometryczną, a w przypadku sporu - metodą suszarkowo-wagową,

5.4.3. Sprawdzenie wymiarów. Wymiary grubości, szerokości i długości należy sprawdzać przy użyciu suwmiarki i przymiaru liniowego wg PN-74/D-03001. Zależnie od wilgotności drewna wymiary podane w tabl. 1 należy w razie potrzeby skorygować o wielkość nadmiarów na zeschnięcie wg PN-57/D-03003.

5.4.4. Sprawdzenie jakości i obróbki należy przeprowadzać przez oględziny nieuzbrojonym okiem. W przypadku sporu wymiary dopuszczalnych wad należy mierzyć suwmiarką i przymiarem liniowym wg zasad podanych w PN-66/D-01000.

5.4.5. Sprawdzenie cechowania należy przeprowadzić przez oględziny nieuzbrojonym okiem.

5.5. Ocena wyników badań. Badaną sztukę tarcicy należy uznać za dobrą, jeżeli przejdzie z wynikiem dodatnim przez wszystkie sprawdzenia objęte badaniami.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę - Zjednoczenie Przemysłu Tartaczego i Wyrobów Drzewnych, Warszawa.

2. Normy i dokumenty związane

PN-66/D-01000 Wady drewna
 PN-75/D-01001 Tarcica. Podział, nazwy i określenia
 PN-74/D-03001 Tarcica. Pomiar i obliczanie miąższości
 PN-57/D-03003 Materiały tarte. Nadmiary na zeschnięcie
 PN-69/D-04100 Drewno. Oznaczanie wilgotności
 Instrukcja Nr 18 Tp-65 w sprawie warunków suszenia na powietrzu, konserwacji i magazynowania tarcicy w zakładach produkcyjnych, na składach magazynowych i handlowych, wydana w 1965 r. przez Wydawnictwo Rolnicze i Leśne na zlecenie Zjednoczenia Przemysłu Tartaczego i Wyrobów Drzewnych.

3. Normy i zalecenia międzynarodowe

ISO 3179-1974 Coniferous sawn timber - Nominal dimensions

4. Przepisy dotyczące transportu kolejowego i samochodowego

Załącznik Nr 10 DKP (Dz. T. i Z. K. z 1968 r. nr 4 poz. 10 wraz z późniejszymi zmianami).

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 7 marca 1963 r. w sprawie ładowania samochodów ciężarowych i przyczep (Mon. Pol. nr 24 z dnia 23 marca 1963 r. poz. 123).

5. Autorzy projektu normy - inż. Aleksandra Strzelec - Zjednoczenie Przemysłu Tartaczego i Wyrobów Drzewnych, Warszawa, - Sylwester Woltański - Zakład Przemysłu Drzewnego w Dębnie.